

10.9.2015

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, itsehallintoalueiden perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelun virkamiesohjausryhmä ja projektiryhmä

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat tänään asettaneet sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, itsehallintoalueiden perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmisteluun virkamiesohjausryhmän ja projektiryhmän. Aluehallintouudistusta varten asetetaan oma projektiryhmä erikseen.

Toimikausi

1.10.2015 - 15.4.2019

Tausta

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelman mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus toteutetaan palveluiden täydellisellä horisontaalisella ja vertikaalisella integraatiolla sekä vahvistamalla järjestäjien kantokykyä. Hallitusohjelman mukaan hankkeelle asetetaan erillisellä päätöksellä parlamentaarinen seurantaryhmä. Lisäksi uudistuksen tueksi asetetaan erillisellä päätöksellä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoista koostuva asiantuntijafoorumi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi maahan muodostetaan enintään 19 itsehallintoaluetta. Kansanvaltaisuuden turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäviä itsehallintoalueita johtavat vaaleilla valitut valtuustot.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat itsehallintoalueet tuottavat alueensa palvelut tai voivat käyttää palveluiden tuottamiseen yksityisiä tai kolmannen sektorin palveluntuottajia. Ensivaiheessa selvitetään vaihtoehdot kuntien ja/tai valtion rahoitusmalleille ottaen huomioon perustuslain reunaehdot. Toisessa vaiheessa siirrytään yksikanavaisen rahoitusmalliin huomioiden työterveyshuollon asema. Lisäksi uudistukseen sisällytetään kustannusten tehokkaan hallinnan toteuttava budjettikehysjärjestelmä.

Lisäksi selvitetään valinnanvapausmallin yksityiskohdat ja EU:n potilasliikkuvuusdirektiivin implementoimiseksi tarvittavat lakimuutokset. Mikäli selvitykset edellyttävät lakimuutoksia, ne toteutetaan vaalikauden loppuun mennessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät yhtenäistetään järjestämisvastuussa olevilla alueilla ja kokonaisarkkitehtuuria kehitetään ja sen toteutumista valvotaan kansallisella tasolla kansallisen palveluväylän yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

Hallituksen päätettyä käynnistää aluehallintouudistuksen valmistelun, täydennetään ohjausryhmää työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäälliköllä ja muiden uudistuksen kannalta kes-

keisten ministeriöiden kansliapäälliköillä. Valtiovarainministeriön valtiosihteeri kansliapäällikkönä toimii ohjausryhmän puheenjohtajana käsiteltäessä aluehallintouudistuksen asioita.

Tavoitteet

Ryhmien tavoitteena on valmistella ja toteuttaa pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmassa tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus kolmine eri vaiheineen ja siihen liittyvä itsehallintoalueiden perustaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on:

- terveyserojen kaventaminen ja kustannusten hallinta
- merkittävä, tavoitteiltaan 3 miljardin euron suuruusluokkaa oleva julkisen talouden kestävyysvajetta vähentävä vaikutus
- palveluiden täydellinen horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio

Tehtävä

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja itsehallintoalueiden perustamisen sekä aluehallintouudistuksen valmistelu

Virkamiesohjausryhmä:

Uudistuskokonaisuudella on virkamiesohjausryhmä, jonka tehtävänä on:

- 1) ministeriöiden kansliapäällikkötasolla seurata, edistää ja varmistaa projektin etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista;
- 2) käsitellä projektin työsuunnitelma ja strategisen tason ratkaisuja;
- 3) huolehtia valmistelun asianmukaisesta resursoinnista ja priorisoinnista ministeriöissä ja niiden hallinnonaloilla;
- 4) huolehtia projektin edellyttämän ja muun virkamiesvalmistelutyön yhteensovittamisesta ja virkamiesyhteistyön järjestämisestä siten, että projekti etenee hallituksen linjausten ja prioriteettien mukaisesti;
- 5) yhteen sovittaa lainvalmistelun laadun varmistamiseen liittyvät toimenpiteet projektin tehtäväalaan liittyvässä valmistelussa;
- 6) koordinoita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja rahoituksen uudistuksen ja aluehallintouudistuksen valmistelun ja toteutuksen edellyttämien toimenpiteiden sisällyttämistä eri ministeriöiden ja hallinnonalojen strategisiin ja toimintasuunnitelmiin.

Projektiryhmä:

- 1) vastata uudistuksen valmistelun ja toimeenpanoprosessin toteuttamisesta, kunnes uudistetut toiminnot ja ohjausmallit on saatu siirretyksi osaksi valtioneuvoston ja sen ministeriöiden sekä valtion keskushallinnon sekä alue- ja paikallishallinnon linjaorganisaation toimintaa;
- 2) koota ja sovittaa yhteen aineisto valmisteluryhmien työn pohjalta sekä tarpeellisilta osin laatia ehdotukset hallituksen esityksiksi ja muiksi toimenpiteiksi, sekä määrittellä uudistukseen kuuluvien lakiehdotusten sisällön ja keskinäiset suhteet;
- 3) koota ja laatia ehdotukset uudistuksen valmistelun ja tuloksellisen toimeenpanon edellyttämiksi toimenpiteiksi valtioneuvoston ja asianomaisten ministeriöiden päätettäväksi;
- 4) valmistella sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen, aluejakoon, järjestäjän tehtäviin, järjestämistä koskevaan päätöksentekoon sekä tuottamisen oikeudellisiin periaatteisiin liittyviä asioita. Lisäksi tehtävänä on valmistella siirtyminen uuteen rakenteeseen, mukaan lukien vaiheistus, siirtymäkauden järjestelyt sekä tarpeellisilta osin nykyisen toiminnan lakkauttaminen;

- 5) valmistella rahoituksen keräämiseen, verotusjärjestelmään sekä valtionosuuksiin liittyviä asioita;
- 6) valmistella ohjaukseen, kehittämiseen, valvontaan, tiedon hallintaan sekä rahoituksen kohdentamiseen sote-alueelle liittyviä asioita (ml. budjettikehysjärjestelmä);
- 7) valmistella omaisuus- ja sopimusjärjestelyihin liittyviä asioita;
- 8) valmistella henkilöstön asemaan ja muutostilanteen työhyvinvointiin liittyviä asioita.
- 9) valmistella vaalijärjestelmään ja demokraattiseen päätöksentekoon liittyviä asioita;
- 10) valmistella uudistuksen toteutukseen liittyvää sosiaali- ja terveystalouden sisällöllistä uudistamista, kuten perustason palveluiden vahvistamista, palveluiden integraatiota ja digitalisaatiota.

Projektinjohtaja raportoi sekä vastaa projektia koskevien asioiden esittelystä reformiministerityöryhmälle. Projektinjohtaja voi osallistua projektin valmistelutyöryhmien työskentelyyn.

Projektiryhmällä on valmisteluryhmät sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen edellytyksiä ja aluejakoa sekä järjestämis- ja voimaannuttamislain, itsehallintoaluelain ja rahoitusta koskevien säännösten valmistelua varten. Valmisteluryhmät toimivat projektiryhmän tukena. Valmisteluryhmien kokoonpanot ovat asettamispäätöksen liitteinä. Projektiryhmä voi muuttaa valmisteluryhmien kokoonpanoja. Lisäksi se voi perustaa myös muita uudistuksen valmistelun kannalta tarpeelliseksi osoittautuvia ryhmiä.

Valmisteluryhmien puheenjohtajien ja sihteerien tehtävänä on erityisesti huolehtia tiedonkulusta ja valmistelun riittävästä yhtenäisyydestä ja yhteensovittamisesta projektinjohtajan ja projektiryhmän kanssa. Tässä avustajina toimivat sosiaali- ja terveysministeriössä sekä valtiovarainministeriössä asiasta vastaavat osastosihteerit.

Organisointi

Virkamiesohjausryhmä

Puheenjohtaja Päivi Sillanaukee, kansliapäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja Martti Hetemäki, valtiosihteerinä, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Tiina Astola, kansliapäällikkö, oikeusministeriö

Tuomas Pöysti, alivaltiosihteerinä, sosiaali- ja terveysministeriö

Projektiryhmä

Puheenjohtaja Tuomas Pöysti, projektinjohtaja, alivaltiosihteerinä, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja Kirsi Varhila, osastopäällikkö, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja Päivi Laajala, osastopäällikkö, ylijohtaja, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Veli-Mikko Niemi, osastopäällikkö, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Outi Antila, osastopäällikkö, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Raija Volk, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Pekka Järvinen, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Päivi Salo, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jani Pitkäniemi, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Terhi Järvikare, osastopäällikkö, ylijohtaja, valtiovarainministeriö

Hannu Mäkinen, budjettipäällikkö, valtiovarainministeriö

Auli Valli-Lintu, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö

Tuula Majuri, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö

Markku Pekurinen, johtaja, Terveystalouden ja hyvinvoinnin laitos

Sihteeri Riitta-Maija Jouttimäki, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö
Sihteeri Eeva Mäenpää, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö

Ohjausryhmän ja projektiryhmän tekninen sihteeristö:

Kari Haavisto, sosiaalineuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Kati Hokkanen, ylitarkastaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jaana Aho, osastosihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Riikka Friberg osastosihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Teknisen sihteeristön tehtävänä on huolehtia tällä asettamispäätöksellä asetetun valmistelutoiminnan järjestelyistä, teknisestä tuesta ja asianhallinnasta.

Kustannukset ja rahoitus

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja itsehallintoalueiden perustamisen sekä aluehallintouudistuksen valmisteluhankkeen kulut maksetaan sosiaali- ja terveysministeriö osalta rahoitusmomentilta 33.01.01.02 VA 5911 projekti 5255 ja valtiovarainministeriön osalta rahoitusmomentilta 28.90.22.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Juha Rehula

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Hallintoylijohtaja

Jaana Koski

Tietojohtaja

Irja Peltonen

LIITTEET

Projektiryhmän valmisteluryhmät sekä niiden tehtävät ja kokoonpanot :

- sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen edellytykset ja aluejako
- järjestämis- ja voimaannolaki,
- itsehallintoaluelaki
- rahoitus ja resurssiohjaus

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä

Erityisavustaja Niina Perälä

Erityisavustaja Tiina Ullvén-Putkonen

Valtiovarainministeri Alexander Stubb

Erityisavustaja Joonas Turunen

STM / osastot

STM/ kirjaamo

STM / HARE

VM / kirjaamo

THL / kirjaamo

JÄRJESTÄMISEN EDELLYTYKSET JA ALUEJAKO

Valmisteluryhmän tehtävänä on määrittellä perusteet, joiden mukaisesti kuntaa suuremmat itsehallintoalueet voidaan muodostaa ja valmistella 15.10.2015 mennessä ehdotus aluejaoksi siten, että hallitus voi määrittellä jatkovalmistelun pohjana olevan itsehallintoalueiden lukumäärän ja alustavan aluejaon.

Hallituksen linjausten jälkeen ryhmä tehtävänä on viimeistellä ehdotus lausunnonle lähetettävää HE-luonnosta varten. Aluejakoa koskevien säännösten sijoittumisen päättää projektiryhmä.

Puheenjohtaja

Liisa-Maria Voipio-Pulkki, STM

Jäsenet:

Satu Karppanen, STM

Taru Koivisto, STM

Päivi Salo, STM

Auli Valli-Lintu, VM

Tarja Hyvönen, VM

Eeva Mäenpää, VM

Teemu Eriksson, VM

Pia Maria Jonsson, THL

Taina Mäntyranta, STM, sihteeri

Ryhmän on kuultava oikeusministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä, ympäristöministeriötä ja Suomen Kuntaliittoa sekä tarvittaessa muita asiantuntijatahoja.

JÄRJESTÄMIS- JA VOIMAANPANO

Ryhmän tehtävänä on koota ja valmistella järjestämislakia ja voimaanpanolakia koskevan kokonaisuus. Ryhmän tulee ottaa huomioon muissa valmisteluryhmissä tehty työ siten, että voimaanpanolaissa on muun ohella siirtymäajan säännökset muutosten toimeenpanosta, omaisuus- ja sopimusjärjestelyistä, vastuitten siirroista ja henkilöstön asemasta. Omaisuus-, henkilöstö- ja digitalisaatiovalmisteluryhmät asetetaan erikseen.

Lisäksi ryhmän tehtävänä on valmistella:

- asiakaslähtöistä toimintamallia ja palveluintegraatiota koskevat säännökset sekä ehdotukset toimintatapamuutoksiksi
- ehdotukset sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettäviksi vaikuttavuus- ja kustannustiedoiksi sekä niitä koskevaksi sääntelymalliksi

Puheenjohtaja Kirsi Varhila, STM

Jäsenet:

Päivi Voutilainen, STM

Päivi Salo, STM

Taina Mäntyranta, STM

Anne Kumpula, STM

Maritta Korhonen, STM

Auli Valli-Lintu, VM

Eeva Nykänen, THL

Sami Kouki, VM

Jouko Narikka, VM

Sami Kivivasara, VM

Helena Tarkka, VM

Juha Sarkio, VM

Pekka Järvinen, STM jäsen ja sihteeri

Eeva Mäenpää, VM jäsen ja sihteeri

Jaana Aho, STM, sihteeri

Ryhmän on kuultava oikeusministeriötä ja Suomen Kuntaliittoa sekä tarvittaessa muita asiantuntijatahoja.

ITSEHALLINTOALUE

Ryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus itsehallintoalueiden hallintoa ja taloutta koskevaksi yleislaiksi.

Ryhmän tulee määritellä itsehallintoalueen asema ja rooli sekä valmistella itsehallintoalueen vaaleja, hallinnon ja talouden järjestämistä sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat säännökset. Aluejakoa koskevien säännösten sijoittumisesta päättää projektiryhmä.

Puheenjohtaja Tuomas Pöysti, STM

Jäsenet:

Raimo Ikonen, STM

Päivi Laajala, VM

Auli Valli-Lintu VM

Niko Ijäs, VM

Riitta-Maija Jouttimäki, STM

Pekka Järvinen STM

Jari Keinänen STM

Ilkka Turunen, VM, sihteeri

Eeva Mäenpää, VM, sihteeri

Ryhmän on kuultava oikeusministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä, ympäristöministeriötä ja Suomen Kuntaliittoa sekä tarvittaessa muita asiantuntijatahoja.

RAHOITUS- JA RESURSSIOHJAUS

Ryhmän tehtävänä on valmistella ehdotukset sote-palvelujen ja itsehallintoaluiden muiden tehtävien rahoituksen keräämisen ja kohdentamisen mallivaihtoehtoista aluksi alustavine ja myöhemmin tarkempine vaikutusarvioineen. Valittavan mallin pohjalta ryhmän tulee valmistella tarvittavat muutokset verojärjestelmään ja verolainsäädäntöön sekä kuntien valtionosuusjärjestelmään.

Lisäksi ryhmän tulee valmistella ehdotus rahoituksen ohjausmalliksi sekä itsehallintoalueen rahoituksen kohdentamisen edellyttämät säännökset. Rahoituksen ohjausmallia ja kohdentamista koskevien säännösten sijoittuminen lainsäädäntöön päätetään projektiryhmässä.

Ryhmän tulee ensivaiheessa tehdä vertaileva selvitys sekä valtion rahoituksesta vaihtoehtoisine malleineen että itsehallintoalueen verotusoikeudesta. Selvitys on tehtävä hallituksen päättämään aikatauluun mennessä siten, että se on hallituksen käytettävissä rahoitusmallista päätettäessä. Vertaileva selvitys tarvitaan myös eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen.

Ryhmällä on seuraavat alaryhmät, joiden kokoonpanon ja tarkemmat tehtävät projektiryhmä päättää:

- sote/itsehallintoalueen budjettikehysryhmä ja rahoitusmalli
- ohjaus- ja kehittäminen -ryhmä,
- vaikuttavuus ja kustannustieto -ryhmä
- veroryhmä
- valtionosuusryhmä

Puheenjohtaja Tuomas Pöysti, STM

Jäsenet:

Terhi Järvikare, VM

Juha Majanen, VM

Markus Sovala, VM

Jani Pitkäniemi, VM

Outi Antila, STM

Raija Volk, STM

Annakaisa Iivari, STM

Anne Kumpula, STM

Päivi Salo, STM

Markku Pekurinen, THL

Fransiska Pukander, VM, jäsen ja sihteeri

Markku Nissinen, VM, sihteeri

Tanja Rantanen, VM, sihteeri

Pasi Pajula, STM, sihteeri

Ryhmän on kuultava Suomen Kuntaliittoa sekä tarvittaessa muita asiantuntijatahoja.